

SPECIFIČNOSTI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA STRUKOVNIH KOMORA

Vujčić, Antonia

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:015384>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**SPECIFIČNOSTI ANALIZE FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA STRUKOVNIH KOMORA**

Mentorica:

dr. sc. Ivana Perica

Studentica:

Antonia Vujčić, 5190215

Split, kolovoz 2021.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Definiranje problema istraživanja	1
1.2. Cilj rada	1
1.3. Metode rada.....	2
1.4. Struktura rada	3
2. RAČUNOVODSTVENI OKVIR NEPROFITNIH ORGANIZACIJA U REPUBLICI HRVATSKOJ	4
2.1. Bilanca.....	5
2.2. Izvještaj o prihodima i rashodima.....	6
2.3. Bilješke uz financijske izvještaje	7
3. POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PRILAGOĐENI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA.....	8
3.1. Vertikalna analiza financijskih izvještaja	8
3.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja	9
3.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja	10
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU ODABRANIH STRUKOVNIH KOMORA	16
4.1. Hrvatska liječnička komora.....	16
4.1.1. Vertikalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske liječničke komore	17
4.1.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske liječničke komore	20
4.2. Hrvatska komora zdravstvenih radnika.....	23
4.2.1. Vertikalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske komore zdravstvenih radnika	24
4.2.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske komore zdravstvenih radnika	26
4.3. Hrvatska komora medicinskih sestara.....	29
4.3.1. Vertikalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske komore medicinskih sestara	29
4.3.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske komore medicinskih sestara	32
4.4. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za odabrane strukovne komore.....	35

5. ZAKLJUČAK.....	42
LITERATURA	44
POPIS TABLICA.....	46
SAŽETAK.....	48
SUMMARY	49

1. UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Problem završnog rada jesu specifičnosti analize financijskih izvještaja strukovnih komora. Strukovne komore vrsta su neprofitnih organizacija, pa im primarni cilj nije ostvarivanje financijske dobiti. Unatoč tome, i strukovne su komore kao neprofitne organizacije obvezne sastavljati određene financijske izvještaje, točnije bilancu, izvještaj o prihodima i rashodima te bilješke uz financijske izvještaje. Na temelju financijskih izvještaja korištenjem posebnih instrumenata, kao što su vertikalna i horizontalna analiza te analiza pomoću financijskih pokazatelja mogu se analizirati financijski podatci, a dobivene informacije mogu biti korisne kako bi se unaprijedilo poslovanje i lakše postigli zadani ciljevi. U završnom se radu analiziraju financijski izvještaji strukovnih komora. Odabrane su tri strukovne komore koje su vezane za zdravstveni sektor, i to Hrvatska liječnička komora, Hrvatska komora zdravstvenih radnika te Hrvatska komora medicinskih sestara, a analiziraju se financijski izvještaji tih strukovnih komora u posljednje tri godine (2018. – 2020.).

1.2. Cilj rada

Cilj rada jest prikazati specifičnosti financijskog izvještavanja strukovnih komora te objasniti instrumente koji se koriste za analizu financijskih izvještaja prilagođene neprofitnom sektoru na primjeru strukovnih komora vezanih za zdravstveni sektor kako bi se produbilo razumijevanje poslovanja strukovnih udruga.

1.3. Metode rada

U radu se koriste različite metode istraživanja kako bi se zadovoljio istaknuti cilj rada, odnosno sljedeće metode:¹

- metoda analize – istraživačka metoda kojom se složeni pojmovi, sudovi i zaključci raščlanjuju na jednostavnije dijelove koji se potom izučavaju u odnosu na preostale dijelove kako bi se objasnila stvarnost
- metoda sinteze – istraživačka metoda kojom se jednostavne misaone tvorevine sastavljaju u sve složenije, povezujući pritom izdvojene elemente, pojave i procese u jedinstvenu cjelinu
- metoda indukcije – istraživačka metoda kojom se na temelju posebnih ili pojedinačnih činjenica dolazi do zaključaka o općem sudu, a od zapažanja konkretnih pojedinačnih činjenica dolazi se do općih zaključaka.
- metoda dedukcije – metoda istraživanja kojom se iz općih sudova izvode posebni sudovi i kojom se iz općih postavki dolazi do pojedinačnih zaključaka
- metoda generalizacije – metoda istraživanja kojom se od posebnog pojma dolazi do općenitijeg pojma, po stupnju višeg od pojedinačnih pojmova
- metoda deskripcije – metoda istraživanja kojom se jednostavno opisuju činjenice, procesi, odnosi i veze, ali bez znanstvenog tumačenja podataka
- metoda klasifikacije – istraživačka metoda kojom se nekom pojmu određuje mjesto u sustavu pojmova
- komparativna metoda – metoda istraživanja kojom se uspoređuju iste ili srodne činjenice, pojave, procesi i odnosi, odnosno utvrđuju se sličnosti i razlike među njima.

¹ Zelenika, R. (2000): *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, str. 323-339.

1.4. Struktura rada

Završni rad sadrži pet poglavlja. U uvodnom poglavlju rada analiziraju se problem istraživanja, cilj, metode te struktura rada. U drugom poglavlju rada analizira se računovodstveni okvir neprofitnog sektora. U tom se poglavlju rada analizira računovodstvo i financijski izvještaji neprofitnih organizacija. U trećem poglavlju završnog rada analiziraju se instrumenti analize financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, odnosno strukovnih komora. Točnije, u tom se poglavlju rada analiziraju vertikalna i horizontalna analiza te analiza pomoću financijskih pokazatelja. U četvrtom poglavlju rada spomenuti specifični instrumenti financijske analize neprofitnih organizacija primjenjuju se na tri odabrana strukovna komorama vezanima za zdravstveni sektor. U zaključnom poglavlju rada sažeto se iznose najbitnije spoznaje o specifičnosti analize financijskih izvještaja strukovnih komora. Završnom radu pridodan je popis relevantne literature, popis tablica uvrštenih u rad te sažetak na hrvatskom i na engleskom jeziku.

2. RAČUNOVODSTVENO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Neprofitne organizacije jesu one organizacije koje se ne osnivaju s ciljem ostvarivanja profita, već da bi služile javnom dobru i da bi svojim djelovanjem osigurale opći boljitak društva. To znači da je neprofitnim organizacijama temeljni cilj ostvarivanje određenog javnog interesa. Profit koji neprofitna organizacija ostvaruje tijekom svojeg poslovanja koristi se za unapređenje i razvoj te organizacije.²

U Republici Hrvatskoj je poslovanje različitih organizacija regulirano određenim standardima. Tako postoji i posebna zakonska regulativa u kojoj je propisano poslovanje neprofitnih organizacija. Bez obzira na to što njihov temeljni cilj nije ostvarivanje financijske dobiti, i neprofitne organizacije trebaju sastavljati financijske izvještaje, odnosno bilancu, izvještaj o prihodima i rashodima te bilješke uz financijske izvještaje.³ Financijski izvještaji neprofitnih organizacija objavljuju se u Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija Republike Hrvatske u koji se sve neprofitne organizacije prijavljuju nakon osnivanja te su javno dostupni. Registar neprofitnih organizacija je tako središnji izvor podataka o neprofitnim organizacijama, odnosno o utvrđivanju njihova financijskog položaja i poslovanja te namjenskog korištenja sredstava proračuna.

Računovodstvo neprofitnih organizacija regulira Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija iz 2015. godine. Točnije, tim se Zakonom regulira sveobuhvatni sektor neprofitnih organizacija i kontrolira potrošnja javnih prihoda kojima se financiraju neprofitne organizacije. Na temelju Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija donesena su dva pravilnika, i to Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (NN 1/2015) te Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (NN 31/2015).

² Alfirević, N., Pavičić, J., Najev Čaćija, Lj., Mihanović, Z. i Matković, J. (2013): *Osnove marketinga i menadžmenta neprofitnih organizacija*, Školska knjiga, Zagreb, str. 16.

³ Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, <https://www.zakon.hr/z/746/Zakon-o-financijskom-poslovanju-i-ra%C4%8Dunovodstvu-neprofitnih-organizacija> (pristupljeno 12. srpnja 2021.)

2.1. Bilanca

Bilanca se može definirati kao prikaz stanja imovine i izvora imovine na određeni dan. Bilanca se obično sastavlja na određeni datum, obično na prvi i na zadnji dan poslovne godine, a ne za određeno razdoblje. Bilanca se sastoji od dviju strana koje uvijek moraju biti u ravnoteži. S jedne je strane aktiva, a s druge pasiva. Pritom se aktiva sastoji od imovine neprofitne organizacije, a pasiva od izvora te imovine. Kako je aktiva uvijek jednaka pasivi, to znači da je imovina neprofitne organizacije jednaka zbroju vlastitih izvora neprofitne organizacije i njezinih obveza.⁴ Imovina neprofitne organizacije odnosi se na ono od čega neprofitna organizacija ostvaruje ekonomsku korist, a što je proizašlo iz prošlih događaja, dok se obveze neprofitne organizacije odnose na dugove organizacije koji su nastali zbog prošlih događaja i čije podmirivanje podrazumijeva smanjivanje ekonomske koristi.⁵ Vlastiti izvori neprofitne organizacije odnose se na ostatak imovine neprofitne organizacije koji ostaje organizaciji nakon što se podmire sve obveze.⁶

U Pravilniku o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija propisano je kako bilanca neprofitnih organizacija treba izgledati, odnosno koje podatke treba sadržavati. Prema tom Pravilniku bilanca treba sadržavati sljedeće:⁷

- račun iz računskog plana
- opisa
- AOP oznaku
- stanje 1. siječnja poslovne godine na koju se bilanca odnosi
- stanje 31. prosinca poslovne godine za koju se sastavlja bilanca
- indeks promjene stanja (u odnosu na isto razdoblje prošle godine).

⁴ Bolfek, B., Stanić, M. i Tokić, M. (2011): Struktura bilance kao pokazatelj lošeg poslovanja, *Oeconomica Jadertina*, 1, 1, str. 78.

⁵ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S. i Žager, L. (2008): *Analiza financijskih izvještaja*, Zagreb: Masmedia, str. 53.

⁶ Barberić, H. i Brkanić V. (2011): *Računovodstvo neprofitnih organizacija*, RRiF, Zagreb, str. 237-238.

⁷ Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, NN 31/2015, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_31_626.html (pristupljeno 12. srpnja 2021.)

2.2. Izvještaj o prihodima i rashodima

Izvještaj o prihodima i rashodima je financijski izvještaj koji predstavlja sustavan prikaz prihoda, rashoda i financijskog rezultata neprofitne organizacije. Prihodi podrazumijevaju povećanje ekonomske koristi povećanjem imovine te smanjivanjem obveza neprofitne organizacije, dok se rashodi odnose na smanjivanje ekonomske koristi smanjivanjem imovine neprofitne organizacije te povećanjem obveza. Financijski rezultat jer razlika između ukupnih prihoda i rashoda neprofitne organizacije koji su se ostvarili u određenom razdoblju, pri čemu financijski rezultat može ukazivati na višak (ukupni su prihodi veći od ukupnih rashoda) ili na manjak prihoda (ukupni su prihodi manji od ukupnih rashoda).⁸ Osim viška ili manjka prihoda na kraju određenog obračunskog razdoblja na (ne)uspješno poslovanje neke neprofitne organizacije ukazuje i način trošenja financijskih sredstava, prikupljanje tih sredstava i sl.⁹

U Pravilniku o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija također se propisuje kako treba izgledati izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, točnije što taj financijski izvještaj neprofitnih organizacija treba sadržavati. Prema spomenutom Pravilniku izvještaj o prihodima i rashodima sastoji se od sljedećeg:¹⁰

- račun iz računskog plana
- opis
- AOP oznake
- onoga što je ostvareno u obračunskom razdoblju (najčešće od 1. siječnja do 31. prosinca poslovne godine)
- indeksa ostvarenja u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine.

⁸ Spremić, I. i sur. (2003): *Računovodstvo*, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb, str. 503.

⁹ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): *Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija*. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 129.

¹⁰ Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, NN 31/2015, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_31_626.html (pristupljeno 12. srpnja 2021.)

2.3. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje jesu financijski izvještaji neprofitnih organizacija koje prate bilancu i izvještaj o prihodima i rashodima. U tim se bilješkama zapravo detaljnije razrađuju informacije navedene u preostalim financijskim izvještajima neprofitnih organizacija, a koje u te izvještaje nisu uključene, ali pridonose kvaliteti i funkcionalnosti računovodstvenih informacija.¹¹ U skladu s time bilješke uz financijske izvještaje obično se sastavljaju nakon što se sastave bilanca te izvještaj o prihodima i rashodima.

U Pravilniku o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija nije istaknuto kako bilješke uz financijske izvještaje trebaju izgledati, odnosno što trebaju sadržavati. Stoga neprofitne organizacije mogu sastavljati različite bilješke uz financijske izvještaje. Tako neke neprofitne organizacije dodatne računovodstvene podatke iznose samo tekstualno, neke tablično, neke grafički, a neke kombiniraju navedene mogućnosti.¹² Ipak, nužno je da podatci koji se navode u bilješkama uz financijske izvještaje sadrže AOP oznaku koja upućuje na stavku u nekom drugom financijskom izvještaju kako bi se lakše pratili podatci.

¹¹ Bešvir, B. (2008): *Kako čitati i analizirati financijske izvještaje*, RRiF-plus, Zagreb, str. 11.

¹² Bakran D. i sur. (2016): *Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija*, Riznica, Zagreb, str. 281.

3. POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

Financijska analiza odnosi se na korištenje različitih postupaka pomoću kojih financijski podaci postaju informacije koje ukazuju na (ne)uspješno poslovanje i koje su korisne za upravljanje organizacijom.¹³ Pritom je važno pratiti te informacije kroz određeno razdoblje, odnosno više godina kako bi se proučili podaci u financijskim izvještajima te odnosi među tim informacijama.¹⁴ S obzirom na to da se neprofitne organizacije razlikuju od profitnih organizacija prema svojem temeljnom cilju zbog kojeg su osnovane, vrsti i strukturi prihoda itd. i da se razlikuju i financijski izvještaji koje su te organizacije obvezne sastavljati, i postupci analize financijskih izvještaja prilagođeni su neprofitnim organizacijama.¹⁵ Tako se u financijskoj analizi neprofitnih organizacija koriste vertikalna analiza, horizontalna analiza te analiza pomoću financijskih pokazatelja.

3.1. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija podrazumijeva uspoređivanje podataka istaknutih u financijskim izvještajima tih organizacija tijekom određenog razdoblja.¹⁶ Ta se analiza provodi tako da se određene pozicije u bilanci, odnosno u izvještaju o prihodima i rashodima izjednače sa 100, a zatim se preostale stavke u tim izvještajima prikazuju kao postotne vrijednosti u odnosu na pozicije čija je vrijednost izjednačena sa 100. U bilanci se sa 100 izjednačuju aktiva i pasiva, a u izvještaju o prihodima i rashodima ukupni prihodi te ukupni rashodi.¹⁷

¹³ Habek, M. i sur. (2004): *Temelji računovodstva i analitika knjigovodstva*, RRiF-Plus, Zagreb, str. 25

¹⁴ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 134.

¹⁵ Ibid., str. 129.

¹⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S. i Žager, L. (2008): *Analiza financijskih izvještaja*, Zagreb: Masmedia, str. 224.

¹⁷ Bolfek, B., Stanić, M. i Knežević, S. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, *Ekonomski Vjesnik*, 25, 1, str. 159.

3.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza financijskih izvještaja jest postupak analize financijskih izvještaja koji se koristi s ciljem uspoređivanja financijskih izvještaja organizacije kroz određeno razdoblje.¹⁸ Iako se i vertikalna analiza financijskih izvještaja može koristiti kako bi se usporedili podatci iz financijskih izvještaja kroz duže razdoblje, uspoređivanje podataka iz više poslovnih godina obvezno je kada je riječ o horizontalnoj analizi financijskih izvještaja. Naime, horizontalna analiza financijskih izvještaja provodi se tako da se određena poslovna godina odabire za baznu godinu te se zatim stavke iz te bazne godine uspoređuju s istim stavkama iz drugih poslovnih godina koje su uključene u analizu kako bi se uočilo je li kod određenih stavki prisutno povećanje ili smanjenje. Točnije, stavkama u baznoj godini (bazi usporedbe) daje se vrijednost 100, a zatim se stavke iz drugih godina uključenih u analizu računaju kao postotne vrijednosti u odnosu na iste stavke u baznoj godini kojima je dodana vrijednost 100. Dakle, horizontalna analiza financijskih izvještaja predstavlja izračun apsolutnih i relativnih promjena stavki u financijskim izvještajima.¹⁹ Pritom se apsolutna promjena utvrđuje tako da se dobije razlika stanja pozicije tekućeg i baznog razdoblja, dok relativna promjena podrazumijeva razliku stanja pozicije tekućeg i baznog razdoblja podijeljenu sa stanjem pozicije baznog razdoblja i pomnoženu sa 100.²⁰

Tom se analizom dolazi do informacija je li određena promjena stavki navedenih u financijskim izvještajima povoljna ili nije te se nastoji procijeniti kako će se promjena određene pozicije u financijskom izvještaju dalje kretati.²¹

¹⁸ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 129.

¹⁹ Vujević I. (2008): *Osnove poslovne analize*, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, str. 33.

²⁰ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 129.

²¹ Loc. cit.

3.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja

Analiza pomoću financijskih pokazatelja podrazumijeva pretvaranje podataka navedenih u financijskim izvještajima u informacije potrebne za donošenje odluka o daljnjem poslovanju na temelju različitih financijskih pokazatelja. Naime, financijski se pokazatelji računaju tako da se u odnos stavljaju određeni podatci navedeni u bilanci te u izvještaju o prihodima i rashodima. Pod financijskim se pokazateljima podrazumijeva racionalni ili odnosni broj, što znači da se dvije ekonomske veličine stavljaju u omjer.²² Financijski pokazatelji korisni su ako su izračunati na temelju istinitih i objektivnih financijskih izvještaja, dosljedno izračunati tijekom razdoblja, interpretirani u kontekstu internih i eksternih čimbenika te ako se uspoređuju s postavljenim ciljevima.²³ Pritom analiza pomoću financijskih pokazatelja daje odgovore na pitanja jesu li izvori financiranja održivi, podržavaju li financijski resursi učinkovito djelovanje organizacije, povećava li neprofitna organizacija svoje prihode u određenom razdoblju itd.²⁴ Financijski pokazatelji u neprofitnom sektoru koji se računaju na temelju podataka iz bilance te izvještaja o prihodima i rashodima prikazani su u tablici 1.

Tablica 1: Financijski pokazatelji u neprofitnom sektoru koji se računaju na temelju podataka iz bilance te izvještaja o prihodima i rashodima

Financijski pokazatelji iz bilanca	Financijski pokazatelji iz izvještaja o prihodima i rashodima
Koeficijent zaduženosti	Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda
Koeficijent tekuće likvidnosti	Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Pokazatelj zarađenih prihoda
Povrat vlastitih izvora	Koeficijent prihoda od donacija
Rast neto imovine	Koeficijent samodostatnosti
	Odnos prihoda
	Pokazatelj uštede
	Pokazatelj troškova osoblja

Izvor: izrada autorice prema Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), 52. *jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 130-131.

²² Ibid., str. 130.

²³ Hladika, M. i Žigman, A. (2012): Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacija, *Riznica*, 7, 10, str. 28.

²⁴ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), 52. *jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 129.

U tablici 2. prikazano je računanje financijskih pokazatelja koji se računaju na temelju stavki izraženih u bilanci.

Tablica 2: Računanje financijskih pokazatelja koji se računaju na temelju podataka izraženih u bilanci

Financijski pokazatelji	Način izračuna
Koeficijent zaduženosti	prosječne ukupne obveze/prosječna ukupna imovina
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac, utrživi vrijednosni papiri i potraživanja/kratkoročne obveze
Povrat vlastitih izvora	promjena vlastitih izvora/ukupni vlastiti izvori
Rast neto imovine	ukupna neto imovina tekuće godine – ukupna neto imovina prethodne godine/ukupna neto imovina prethodne godine

Izvor: izrada autorice prema Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), 52. *jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 131.

Koeficijent zaduženosti pokazuje u kojoj se mjeri ukupna imovina neprofitne organizacije financira iz njezinih obveza. Poželjno je da vrijednost tog pokazatelja bude manja od 1 jer visoke vrijednosti mogu upućivati na probleme s likvidnošću ili smanjene kapacitete za buduće zaduživanje.²⁵

Koeficijent tekuće likvidnosti financijski je pokazatelj koji upućuje na to može li neprofitna organizacija pravovremeno podmiriti svoje obveze. Omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza trebao bi biti 2: 1, ali to ovisi o prirodi i vrsti neprofitne organizacije te o vrsti kratkotrajne imovine i obveza.²⁶

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje je li neprofitna organizacija sposobna da brzo unovčivom imovinom podmiri kratkoročne obveze, čime se održava likvidnost. Pritom bi vrijednost tog financijskog pokazatelja trebala biti najmanje 1 jer bi to značilo da neprofitna organizacija ima minimalno unovčive imovine najmanje onoliko koliko i kratkoročnih obveza te da može održavati normalnu likvidnost.²⁷

²⁵ Ibid., str. 132.

²⁶ Loc. cit.

²⁷ Loc. cit.

Povrat vlastitih izvora mjeri sposobnost neprofitne organizacije da ostvari dodanu vrijednost. Pritom bi vrijednost tog koeficijenta trebala biti što je moguće veća jer to znači da neprofitna organizacija može u kratkom roku ostvariti povrat vlastitih izvora.²⁸

Rast neto imovine pokazuje promjene neto imovine, odnosno smanjuje li se neto imovina (razlika ukupne imovine i ukupnih obveza) u određenom razdoblju ili se povećava. Pritom trend smanjenja neto imovine ukazuje na određene probleme.²⁹

Neki financijski pokazatelji koji se računaju na temelju podataka iz bilance neprofitnih organizacija razvijeni su za američke neprofitne organizacije, a kako postoje određene razlike između američkih i hrvatskih neprofitnih organizacija, većina spomenutih financijskih pokazatelja koji se računaju na temelju podataka istaknutih u bilanci ne mogu se izračunati kada je riječ o hrvatskim neprofitnim organizacijama.³⁰

U tablici 3. prikazano je računanje financijskih pokazatelja koji se računaju na temelju podataka izraženih u izvještaju o prihodima i rashodima.

Tablica 3: Računanje financijskih pokazatelja koji se računaju na temelju podataka izraženih u izvještaju o prihodima i rashodima

Financijski pokazatelji	Način izračuna
Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda	najveća vrsta prihoda/ukupni prihodi
Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna	donacije, potpore, subvencije/ukupni prihodi
Pokazatelj zarađenih prihoda	ukupno zarađeni prihodi/ukupni prihodi
Koeficijent prihoda od donacija	prihodi od donacija/ukupni prihodi
Koeficijent samodostatnosti	ukupni zarađeni prihodi/ukupni rashodi
Odnos prihoda	određeni prihodi – ukupni rashodi/ukupni rashodi
Pokazatelj uštede	ukupni prihodi – ukupni rashodi/ukupni rashodi
Pokazatelj troškova osoblja	ukupno plaće, porezi, doprinosi i naknade na radnike/ukupni rashodi

Izvor: izrada autorice prema Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), 52. *jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 130.

²⁸ Loc. cit.

²⁹ Loc. cit.

³⁰ Hladika, M. i Žigman, A. (2012): Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacija, *Riznica*, 7, 10, str. 28.

Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda u odnos stavlja najveći izvor prihoda s ukupnim prihodima,³¹ a upućuje na to na koju se vrstu prihoda neprofitna organizacija najviše oslanja. Ako se promatra kroz određeno razdoblje i ako se taj prihod smanjuje, tada taj koeficijent pokazuje eventualni rizik smanjenja najvećeg izvora prihoda.³²

Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna pokazuje u kojoj se mjeri neprofitna organizacija oslanja na sredstva koja dobije iz državnog proračuna,³³ odnosno koliko je organizacija samostalna jer je financiranje iz državnog proračuna obično uvjetovano.³⁴

Koeficijent zarađenih prihoda ukazuje na to koliki je udio zarađenih prihoda u ukupnim prihodima neprofitne organizacije. Poželjno je da vrijednost tog koeficijenta bude što veća, jer veća vrijednost tog koeficijenta upućuje na to da je neprofitna organizacija fleksibilna u raspodjeli prihoda te da je autonomna.³⁵

Koeficijent prihoda od donacija pokazuje u kojoj mjeri neprofitna organizacija ovisi o donatorima. Poželjno je da vrijednost koeficijenta prihoda od donacija bude najmanje 0,1.³⁶

Koeficijent samodostatnosti jest pokazatelj koji upućuje na to koliki je udio rashoda pokriven ukupno zarađenim prihodima.³⁷ Vrijednost tog pokazatelja trebala bi biti veća od 1, jer to znači da neprofitna organizacija ne ovisi o prihodima od donacija i drugim potporama.³⁸

Odnos prihoda pokazatelj je koji analizira sedam različitih vrsta prihoda (prihode od prodaje roba i pružanja usluga, prihode po posebnim propisima, prihode od imovine, prihode od donacija, ostale

³¹ Loc. cit.

³² Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 130-131.

³³ Hladika, M. i Žigman, A., str. 28.

³⁴ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 131.

³⁵ Loc. cit.

³⁶ Loc. cit.

³⁷ Hladika, M. i Žigman, A. (2012): Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacija, *Riznica*, 7, 10, str. 28.

³⁸ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 131.

prihode i prihode od povezanih neprofitnih organizacija) kako bi se utvrdio doprinos tih prihoda u ukupnim prihodima određene neprofitne organizacije.³⁹

Pokazatelj uštede pokazuje povećava li neprofitna organizacija vlastite izvore. Vrijednost pokazatelja uštede trebala bi biti veća od 1, što znači da neprofitna organizacija povećava svoje izvore.⁴⁰ Međutim, obično je vrijednost tog koeficijenta mala kada su u pitanju neprofitne organizacije.⁴¹

Pokazatelj troškova osoblja financijski je pokazatelj koji ukazuje koliki su troškovi osoblja, odnosno koliki je udio rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima neprofitne organizacije.⁴²

U tablici 4. prikazano je kako se računaju financijski pokazatelji na temelju podataka iz bilance te iz izvještaja o prihodima i rashodima.

Tablica 4: Računanje financijskih pokazatelja na temelju podataka iz bilance te iz izvještaja o prihodima i rashodima

Financijski pokazatelji	Način izračuna
Interval obrane	Novac, utrživi vrijednosni papiri i potraživanja/prosječni mjesečni rashodi
Povrat na aktivu	višak prihoda/ukupna imovina

Izvor: izrada autorice prema Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), 52. *jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 132.

Interval obrane pokazuje koliko mjeseci neprofitna organizacija može djelovati ako nije primila dodatne primitke.⁴³ Taj se pokazatelj koristi kako bi se pokazalo koliko mjeseci poslovanja određena neprofitna organizacija ima u likvidnoj imovini. Može se iskazati i brojem dana ako se ukupni rashodi podijele s 365 dana. Prosječni mjesečni ili dnevni rashodi izračunat će se

³⁹ Loc. cit.

⁴⁰ Hladika, M. i Žigman, A. (2012): Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacija, *Riznica*, 7, 10, str. 28.

⁴¹ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), 52. *jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 131.

⁴² Loc. cit.

⁴³ Hladika, M. i Žigman, A. (2012): Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacija, *Riznica*, 7, 10, str. 28.

korištenjem operativnih rashoda umanjenih za amortizaciju. Referentna vrijednost je veća od 90 dana.⁴⁴

Povrat na aktivu je financijski pokazatelj koji upućuje na to koliko prihoda jedna jedinica imovine ostvaruje. Taj pokazatelj može biti koristan u procjeni novih projekata.⁴⁵

U sljedećem poglavlju rada ti će se postupci financijske analize primijeniti na odabranim neprofitnim organizacijama, točnije na trima odabranim strukovnim komorama.

⁴⁴ Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 132.

⁴⁵ Loc. cit.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA NA PRIMJERU STRUKOVNIH KOMORA

Neprofitne organizacije mogu biti udruge, ustanove, zaklade, fundacije i druge neprofitne organizacije. U skladu sa Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/14) neprofitne organizacije koje su obvezne sastavljati financijske izvještaje jesu domaće i strane udruge i njihovi savezi, zaklade, fundacije, ustanove, umjetničke organizacije, komore, sindikati, udruge poslodavaca te sve druge pravne osobe koje nisu osnovane s primarnim ciljem stjecanja dobiti, a za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitnog karaktera.⁴⁶ Tako su i komore, kao udruženja pretežito strukovnog obilježja i osnovana s ciljem predstavljanja određenih stručnjaka ili skupina radnika određenog zanimanja i njihovih interesa, obvezne sastavljati financijske izvještaje.

U ovom se poglavlju završnog rada provodi analiza financijskih izvještaja tri odabrane strukovne komore, i to Hrvatske liječničke komore, Hrvatske komore zdravstvenih radnika i Hrvatske komore medicinskih sestara u razdoblju od 2018. do 2020. godine. Pritom se koriste spomenuti instrumenti za financijsku analizu, točnije vertikalna analiza financijskih izvještaja, horizontalna analiza tih izvještaja te analiza pomoću financijskih pokazatelja.

4.1. Hrvatska liječnička komora

Hrvatska liječnička komora jest strukovna komora, odnosno neprofitna stručna organizacija koja predstavlja liječnike u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, i to one liječnike koji su njezini članovi. Pritom je članstvo u Hrvatskoj liječničkoj komori obvezno za sve liječnike u Republici Hrvatskoj. Ta je strukovna komora utemeljena 1995. godine, iako je ona pravni sljedbenik Liječničke komore koja je još 1923. godine osnovana za Split i okolicu, a u narednim godinama i za ostale hrvatske

⁴⁶ Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, <https://www.zakon.hr/z/746/Zakon-o-financijskom-poslovanju-i-ra%C4%8Dunovodstvu-neprofitnih-organizacija> (pristupljeno 12. srpnja 2021.)

krajeve.⁴⁷ Hrvatska liječnička komora djeluje sa središtem u Zagrebu, dok regionalni uredi djeluju u Rijeci, Splitu i Osijeku.

4.1.1. Vertikalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske liječničke komore

U tablici 5. prikazana je vertikalna analiza bilance Hrvatske liječničke komore za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Tablica 5: Vertikalna analiza bilance Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	Udio 2018. (%)	2019. (kn)	Udio 2019. (%)	2020. (kn)	Udio 2020. (%)
1. Nefinancijska imovina	17.535.207	35,76	17.192.735	36,98	15.992.883	31,83
a) Neproizvedena dugotrajna imovina	822.459	1,68	1.077.225	2,32	5.284.941	10,52
b) Proizvedena dugotrajna imovina	16.680.884	34,02	16.070.636	34,56	10.633.054	21,17
c) Sitni inventar	29.805	0,06	42.815	0,09	72.829	0,16
d) Proizvedena financijska imovina	2.059	0,00	2.059	0,00	2.059	0,00
2. Financijska imovina	31.504.975	64,24	29.303.996	63,02	34.245.787	68,17
a) Novac u banci i blagajni	30.519.205	62,23	28.583.486	61,47	33.332.765	66,35
b) Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	82.238	0,17	198.197	0,43	98.890	0,20
c) Potraživanja za prihode	850.434	1,73	514.078	1,11	805.769	1,60
AKTIVA	49.040.182	100,00	46.496.731	100,00	50.238.670	100,00
1. Obveze	12.467.102	25,42	11.643.799	25,04	12.094.148	24,07
a) Obveze za rashode	1.235.733	2,52	1.365.281	2,94	1.684.637	3,35
b) Obveze za kredite i zajmove	3.780	0,01	1.800	0,00	360	0,00
c) Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	11.227.589	22,89	10.276.718	22,10	10.409.151	20,72
2. Vlastiti izvori	36.573.080	74,58	34.852.932	74,96	38.144.522	75,93
PASIVA	49.040.182	100,00	46.496.731	100,00	50.238.670	100,00

Izvor: izradila autorica prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska liječnička komora, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/moprt/Details?handler=Details&id=10779> (pristupljeno 20. srpnja 2021.)

Vidljivo je da se aktiva Hrvatske liječničke komore sastoji od nefinancijske i financijske imovine. Pritom se nefinancijska imovina sastoji od neproizvedene i proizvedene dugotrajne imovine,

⁴⁷ Hrvatska liječnička komora, Povijest HKL-a, (internet), raspoloživo na: <https://www.hlk.hr/povijest-hlk-a.aspx> (pristupljeno 20. srpnja 2021.)

sitnog inventara i proizvedene financijske imovine, dok se financijska imovina te strukovne komore sastoji od novca u banci i blagajni, depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo, kao i od potraživanja za prihode. Vidljivo je da je u razdoblju od 2018. do 2020. godine veći udio financijske imovine u aktivi Hrvatske liječničke komore. Točnije, taj je udio 2018. godine iznosio 64,24 %, 2019. godine 63,02 %, a 2020. godine 68,17 %. Najznačajniji udio u financijskoj imovini čini novac u banci i blagajni. S druge strane, udio nefinancijske imovine Hrvatske liječničke komore u njezinoj aktivi u 2018. godine iznosio je 35,76 %, 2019. godine 46,98 %, a 2020. godine 31,83 %. Najznačajniji udio u nefinancijskoj imovini Hrvatske liječničke komore čini proizvedena dugotrajna imovina.

Pasivu Hrvatske liječničke komore čine obveze i vlastiti izvori. Pritom vlastiti izvori imaju značajniji udio u aktivi te udruge u promatranom razdoblju. Točnije, vlastiti izvori Hrvatske liječničke komore 2018. godine su imali udio od 74,58 %, 2019. godine 74,96 %, a 2020. godine 75,93 %. S druge strane, obveze te strukovne komore su u pasivi 2018. godine imale udio od 25,42 %, 2019. godine 25,04 %, a 2020. godine 24,07 %. Pritom se najznačajnije obveze Hrvatske liječničke komore odnose na odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja.

U tablici 6. prikazana je vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske liječničke komore za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Tablica 6: Vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	Udio 2018. (%)	2019. (kn)	Udio 2019. (%)	2020. (kn)	Udio 2020. (%)
1. PRIHODI	29.664.000	100,00	27.990.271	100,00	28.702.526	100,00
a) Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	1.764.539	5,95	807.708	2,89	568.989	1,98
b) Prihodi od članarina i članskih doprinosa	27.093.409	91,33	25.764.768	92,05	27.351.654	95,29
c) Prihodi od imovine	81.880	0,28	18.172	0,07	58.205	0,20
d) Prihodi od donacija	721.058	2,43	1.395.856	4,99	720.312	2,51
e) Ostali prihodi	3.114	0,01	3.767	0,01	3.366	0,01
2. RASHODI	27.942.207	100,00	29.416.621	100,00	25.311.287	100,00
a) Rashodi za radnike	6.907.299	24,72	7.241.522	24,62	7.747.256	30,61
b) Materijalni rashodi	12.049.950	43,13	12.298.162	41,81	8.670.233	34,25
c) Rashodi amortizacije	840.671	3,01	941.832	3,20	1.526.807	6,03
d) Financijski rashodi	1.037.738	3,71	285.171	0,97	58.152	0,23
e) Donacije	7.105.149	25,43	8.647.687	29,40	7.304.495	28,86
f) Ostali rashodi	1.400	0,01	2.247	0,01	4.344	0,02

Izvor: izradila autorica prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska liječnička komora, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/moprt/Details?handler=Details&id=10779> (pristupljeno 20. srpnja 2021.)

Prihodi Hrvatske liječničke komore odnose se na prihode od prodaje roba i usluga, prihode od imovine, prihode od donacija i ostale prihode. Pritom su u promatranom razdoblju značajniji prihodi od članarina i članskih doprinosa o kojima ta strukovna komora ovisi. Tako su prihodi od donacija 2018. godine iznosili 91,33 % ukupnih prihoda, 2019. godine 92,05 %, a 2020. godine 95,29 %. Udio ostalih prihoda te strukovne komore u ukupnim prihodima je nizak, posebno udio prihoda od imovine.

Rashodi Hrvatske liječničke komore odnose se na rashode za radnike, materijalne rashode, rashode amortizacije, financijske rashode, donacije i ostale rashode. Najveći udio u rashodima te udruge imaju materijalni rashodi. Točnije, ti su rashodi 2018. godine obuhvaćali udio od 43,13 % u ukupnim rashodima te strukovne komore, 2019. godine udio od 41,81 %, a 2020. godine udio od 34,25 %. Najmanji udio od spomenutih vrsta rashoda odnosi se na ostale rashode.

4.1.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske liječničke komore

U tablici 7. prikazana je horizontalna analiza bilance Hrvatske liječničke komore za razdoblje od 2018. do 2020.

Tablica 7: Horizontalna analiza bilance Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
1. Nefinancijska imovina	17.535.207	17.192.735	15.992.883	-1.542.324	-8,79	-1.199.852	-6,98	-342.472	-1,95
a) Neproizvedena dugotrajna imovina	822.459	1.077.225	5.284.941	4.462.482	542,58	4.207.716	390,61	254.766	30,98
b) Proizvedena dugotrajna imovina	16.680.884	16.070.636	10.633.054	-6.047.830	-36,26	-5.437.582	-33,84	-610.248	-3,66
c) Sitni inventar	29.805	42.815	72.829	43.024	144,35	30.014	70,10	13.010	43,65
d) Proizvedena financijska imovina	2.059	2.059	2.059	-	-	-	-	-	-
2. Financijska imovina	31.504.975	29.303.996	34.245.787	2.740.812	8,70	4.941.791	16,86	-2.200.979	-6,99
a) Novac u banci i blagajni	30.519.205	28.583.486	33.332.765	2.813.560	9,22	4.749.279	16,62	-1.935.719	-6,34
b) Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	82.238	198.197	98.890	16.652	20,25	-99.307	-50,11	115.959	141,00
c) Potraživanja za prihode	850.434	514.078	805.769	-44.665	-5,25	291.691	56,74	-336.356	-39,56
AKTIVA	49.040.182	46.496.731	50.238.670	1.198.488	2,44	3.741.939	8,05	-2.543.451	-5,19
1. Obveze	12.467.102	11.643.799	12.094.148	-372.954	-2,99	450.349	3,87	-823.303	-6,60
a) Obveze za rashode	1.235.733	1.365.281	1.684.637	448.904	36,33	319.356	23,39	129.548	10,48
b) Obveze za kredite i zajmove	3.780	1.800	360	-3.420	-90,48	-1.440	-80,00	-1.980	-52,38
c) Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	11.227.589	10.276.718	10.409.151	-818.438	-7,29	132.433	1,29	-950.871	-8,47
2. Vlastiti izvori	36.573.080	34.852.932	38.144.522	1.571.442	4,30	3.291.590	9,44	-1.720.148	-4,70
PASIVA	49.040.182	46.496.731	50.238.670	1.198.488	2,44	3.741.939	8,05	-2.543.451	-5,19

Izvor: izradila autorica prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska liječnička komora, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnoprt/Details?handler=Details&id=10779> (pristupljeno 20. srpnja 2021.)

S obzirom na horizontalnu analizu bilance Hrvatske liječničke komore vidljivo je da je u njezinoj aktivi nefinancijska imovina 2019. pala za 1,95 % u usporedbi s prethodnom godinom i da je u 2020. godini pala za 8,79 %, i to zbog pada proizvedene dugotrajne imovine, koja je 2019. pala za 3,66 % u odnosu na 2018., a u 2020. za 33,84 % u usporedbi s 2019. Financijska imovina Hrvatske liječničke komore pala je 2019. za 6,99 % u usporedbi s 2018. godinom, a u 2020. je, pak, porasla za 19,86 % u odnosu na 2019., odnosno za 8,70 % u usporedbi s 2018. Razlog pada financijske imovine 2019. godine jest pad novca u banci i blagajni za 6,34 % te potraživanja za prihode za 39,56 %, dok je razlog rasta financijske imovine 2020. porast novca u banci i blagajni za 16,62 % te potraživanja za prihode za 56,74 %.

U pasivi Hrvatske liječničke komore obveze su 2019. pale za 6,60 % u usporedbi s prethodnom godinom, i to zbog pada obveza za kredite i zajmove za 52,38 % te pada odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućih razdoblja za 8,47 %. U 2020. su, pak, obveze porasle za 3,87 % u odnosu na 2019., a razlog tome jest porast obveza za rashode za 23,39 % u 2019. godini. Vlastiti izvori Hrvatske liječničke komore 2019. su pali za 4,70 % u odnosu na prethodnu godinu, a 2020. su porasli za 9,44 %.

Horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020. prikazana je u tablici 8.

Tablica 8: Horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
1. PRIHODI	29.664.000	27.990.271	28.702.526	-961.474	-3,24	712.255	2,54	-1.673.729	-5,64
a) Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	1.764.539	807.708	568.989	-1.195.550	-67,75	-238.719	-29,59	-956.831	-54,23
b) Prihodi od članarina i članskih doprinosa	27.093.409	25.764.768	27.351.654	258.245	0,95	1.586.886	6,16	-1.328.641	-4,90
c) Prihodi od imovine	81.880	18.172	58.205	-23.675	-28,91	40.033	220,30	-63.708	-77,80
d) Prihodi od donacija	721.058	1.395.856	720.312	-746	-0,10	-675.544	-48,40	674.798	93,56
e) Ostali prihodi	3.114	3.767	3.366	252	8,92	-401	-10,45	653	20,97
2. RASHODI	27.942.207	29.416.621	25.311.287	-2.630.920	-9,42	-4.105.334	-13,96	1.474.414	5,28
a) Rashodi za radnike	6.907.299	7.241.522	7.747.256	839.957	12,16	505.734	6,98	334.223	4,84
b) Materijalni rashodi	12.049.950	12.298.162	8.670.233	-3.379.717	-28,05	-3.627.929	-29,50	248.212	2,06
c) Rashodi amortizacije	840.671	941.832	1.526.807	686.136	81,62	584.975	62,11	101.161	12,03
d) Financijski rashodi	1.037.738	285.171	58.152	-979.586	-94,40	-227.019	-79,61	-752.567	-72,52
e) Donacije	7.105.149	8.647.687	7.304.495	199.346	2,81	-1.343.192	-15,53	1.542.538	21,71
f) Ostali rashodi	1.400	2.247	4.344	2.944	2,10	2.097	93,32	847	60,50
Višak prihoda	1.721.793	-1.426.350	3.391.239	1.669.446	96,96	4.817.589	-337,76	-3.148.143	-182,84
Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju	1.721.793	-1.426.350	3.391.239	1.669.446	96,96	4.817.589	-337,76	-3.148.143	-182,84

Izvor: izradila autorica prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska liječnička komora, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/mopr/Details?handler=Details&id=10779> (pristupljeno 10. srpnja 2021.)

Prihodi Hrvatske liječničke komore su 2019. godine pali za 5,64 % u usporedbi s 2018. godinom, a 2020. godine su porasli za 2,54 %. Razlog za pad prihoda 2019. godine jest pad prihoda od prodaje roba i pružanja usluga za 54,23 % te godine, kao i pad prihoda od članarina i članskih doprinosa za 4,90 % te prihoda od imovine za 77,80 %. Razlog za rast prihoda Hrvatske liječničke komore 2020. godine jest porast prihoda od članarina i članskih doprinosa u toj godini za 6,16 % te rast prihoda od imovine za 220,30 %. Na pad, odnosno na rast ukupnih prihoda posebno su utjecali pad, odnosno rast prihoda od članarine i članskih doprinosa jer su to najizdašniji prihodi Hrvatske liječničke komore. Prihodi od donacija su, pak, u 2019. godini porasli za 93,56 % u usporedbi s prethodnom godinom, a u 2020. godini su pali za 48,40 %. Ostali prihodi su također

porasli 2019. godine, i to za 20,97 % te su također pali u 2020. godini, i to za 10,45 % u odnosu na 2019. godinu.

Rashodi Hrvatske liječničke komore su u 2019. godini porasli za 5,28 % u usporedbi s 2018. godinom, a u 2020. godini su pali za 13,96 % u odnosu na 2019. godinu, odnosno za 9,42 % u 2020.godini u odnosu na 2018. godinu. Razlog rasta ukupnih rashoda Hrvatske liječničke komore u 2019. godini jest porast rashoda za radnike, i to za 4,84 %, porast rashoda amortizacije za 12,03 %, porast donacija za 21,71 % te porast ostalih rashoda za 60,51 %. U 2020. godini su ukupni rashodi Hrvatske liječničke komore pali zbog pada materijalnih rashoda za 29,50 %, pada financijskih rashoda za 79,61 i pada donacija za 15,53 %. Višak prihoda je u 2019. godini pao za 182,84% u odnosu na 2018. godinu, te u 2020. godini je pao za 337,76% u odnosu na prethodnu godinu, a porastao za 96,96 % u odnosu na 2018. godinu. Vrijednosti viška prihoda raspoloživog u sljedećem razdoblju jednake su vrijednostima viška prihoda, pa su samim time jednaki i postotni iznosi.

4.2. Hrvatska komora zdravstvenih radnika

Hrvatska komora zdravstvenih radnika je strukovna komora koja predstavlja zdravstvene radnike koji obavljaju djelatnosti sanitarnog inženjerstva, zdravstvenu radiološko-tehnološku djelatnost, djelatnost radne terapije te medicinsko laboratorijsku djelatnost te ujedno zastupa njihove interese. Pritom Hrvatska komora zdravstvenih radnika vodi registar svojih članova, izdaje, obnavlja te oduzima odobrenje za samostalan rad svojih članova, a osim toga obavlja stručni nadzor rada tih članova. Članstvo zdravstvenih radnika koji obavljaju spomenute djelatnosti U Hrvatskoj komori zdravstvenih radnika je obvezno.⁴⁸

⁴⁸ Hrvatska komora zdravstvenih radnika, O nama (internet), raspoloživo na: <http://hkzr.hr/hr/o-nama/> (pristupljeno 24. srpnja 2021.)

4.2.1. Vertikalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske komore zdravstvenih radnika

U tablici 9. prikazana je vertikalna analiza bilance Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020. godine.

Tablica 9: Vertikalna analiza bilance Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	Udio 2018. (%)	2019. (kn)	Udio 2019. (%)	2020. (kn)	Udio 2020. (%)
1. Nefinancijska imovina	230.125	18,51	196.699	13,64	151.942	6,01
a) Proizvedena dugotrajna imovina	230.125	18,51	196.699	13,64	151.942	6,01
2. Financijska imovina	1.013.296	81,49	1.245.140	86,36	2.374.809	93,99
a) Novac u banci i blagajni	969.798	77,99	1.213.898	84,19	2.341.997	92,69
b) Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	37.342	3,00	29.299	2,03	27.299	1,08
AKTIVA	1.243.421	100,00	1.441.839	100,00	2.526.751	100,00
1. Obveze	229.161	18,43	307.965	21,36	225.413	8,92
a) Obveze za rashode	229.161	18,43	307.965	21,36	225.413	8,92
2. Vlastiti izvori	1.014.260	81,57	1.133.874	78,64	2.301.338	91,08
PASIVA	1.243.421	100,00	1.441.839	100,00	2.526.751	100,00

Izvor: izrada autorice prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska komora zdravstvenih radnika, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnopr/Details?handler=Details&id=36657> (pristupljeno 24. srpnja 2021.)

Na temelju vertikalne analize bilance Hrvatske komore zdravstvenih radnika vidljivo je da se aktiva te strukovne komore sastoji od nefinancijske i financijske imovine. Nefinancijska se imovina, pak, sastoji isključivo od proizvedene dugotrajne imovine, dok se financijska imovina sastoji od novca u banci i blagajni, depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo. Pritom značajno veći udio u financijskoj imovini te strukovne komore čini novac u banci i blagajni. Kada se promatraju udjeli nefinancijske i financijske imovine u aktivi te strukovne komore, vidljivo je da je značajniji udio financijske imovine koja je 2018. godine u aktivi Hrvatske komore zdravstvenih radnika imala udio od 81,49 %, 2019. godine 86,36 %, a 2020. godine 93,99 %. S druge strane, nefinancijska imovina Hrvatske komore zdravstvenih radnika u njezinoj je aktivi 2018. godine imala udio od 18,51 %, 2019. godine 13,64 %, a 2020. godine 6,01 %.

Pasivu Hrvatske komore zdravstvenih radnika čine pretežno vlastiti izvori. Tako su 2018. godine vlastiti izvori u pasivi te strukovne komore imali udio od 81,57 %, 2019. godine udio od 78,64 %, a 2020. godine udio od 91,08 %. Obveze (koje se odnose isključivo na obveze za radnike) su 2018. godine imale udio od 18,43 %, 2019. godine udio od 21,36 %, a 2020. godine 8,92 %.

U tablici 10. prikazana je vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020. godine.

Tablica 10: Vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	Udio 2018. (%)	2019. (kn)	Udio 2019. (%)	2020. (kn)	Udio 2020. (%)
1. PRIHODI	4.040.598	100,00	3.970.040	100,00	4.494.721	100,00
a) Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	336.123	8,32	125.533	3,16	174.461	3,88
b) Prihodi od članarina i članskih doprinosa	3.701.558	91,61	3.843.492	96,81	4.320.248	96,12
c) Prihodi od imovine	0	0,00	7	0,00	11	0,00
d) Prihodi od donacija	0	0,00	1.000	0,02	0	0,00
f) Ostali prihodi	2.873	0,07	8	0,00	1	0,00
2. RASHODI	3.767.733	100,00	3.850.426	100,00	3.327.258	100,00
a) Rashodi za radnike	982.267	26,07	1.088.492	28,27	1.088.474	32,71
b) Materijalni rashodi	2.627.800	69,75	2.609.956	67,78	2.124.660	63,86
c) Rashodi amortizacije	61.289	1,63	95.433	2,48	78.505	2,36
d) Financijski rashodi	52.962	1,41	52.686	1,37	35.619	1,07
e) Donacije	0	0,00	2.140	0,06	0	0,00
f) Ostali rashodi	43.415	1,15	1.719	0,05	0	0,00

Izvor: izrada autorice prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska komora zdravstvenih radnika, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/moprt/Details?handler=Details&id=36657> (pristupljeno 26. srpnja 2021.)

Prihodi Hrvatske komore zdravstvenih radnika odnose se na prihode od prodaje roba i usluga, prihode od imovine, prihode od donacija i ostale prihode. Prema vertikalnoj analizi izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore zdravstvenih radnika vidljivo je da su najizdašniji prihodi te strukovne komore prihodi od članarina i članskih doprinosa. Ti su prihodi 2018. godine činili udio od 91,61 % u ukupnim prihodima Hrvatske komore zdravstvenih radnika, 2019. godine 96,81 %, a 2020. godine 96,12 %. Ostali su prihodi neznatni, posebno prihodi od imovine, prihodi od donacija i ostali prihodi.

Rashodi Hrvatske komore zdravstvenih radnika obuhvaćaju rashode za radnike, materijalne rashode, rashode amortizacije, financijske rashode, donacije i ostale rashode. Pritom su u ukupnim rashodima te strukovne komore najveći udio imali materijalni rashodi. Ti su rashodi 2018. godine obuhvaćali 69,75 % ukupnih rashoda, 2019. godine 67,78 %, a 2020. godine 63,86 %. Najmanji udio u ukupnim rashodima činile su donacije i ostali rashodi.

4.2.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske komore zdravstvenih radnika

U tablici 11. prikazana je horizontalna analiza bilance Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020. godine.

Tablica 11: Horizontalna analiza bilance Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
1. Nefinancijska imovina	230.125	196.699	151.942	-78.183	-33,97	-44.757	-22,75	-33.426	-14,53
a) Proizvedena dugotrajna imovina	230.125	196.699	151.942	-78.183	-33,97	-44.757	-22,75	-33.426	-14,53
2. Financijska imovina	1.013.296	1.245.140	2.374.809	1.361.513	134,36	1.129.669	90,73	231.844	22,88
a) Novac u banci i blagajni	969.798	1.213.898	2.341.997	1.372.199	141,49	1.128.099	92,93	244.100	25,17
b) Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	37.342	29.299	27.299	-10.043	-26,89	-2.000	-6,83	-8.043	-21,54
AKTIVA	1.243.421	1.441.839	2.526.751	1.283.330	103,21	1.084.912	75,25	198.418	15,96
1. Obveze	229.161	307.965	225.413	-3.748	-1,64	-82.552	-26,81	78.804	34,39
a) Obveze za rashode	229.161	307.965	225.413	-3.748	-1,64	-82.552	-26,81	78.804	34,39
2. Vlastiti izvori	1.014.260	1.133.874	2.301.338	1.287.078	126,90	1.167.464	102,96	119.614	11,79
PASIVA	1.243.421	1.441.839	2.526.751	1.283.330	103,21	1.084.912	75,25	198.418	15,96

Izvor: izrada autorice prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska komora zdravstvenih radnika, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/mopr/Details?handler=Details&id=36657> (pristupljeno 30. srpnja 2021.)

Nefinancijska imovina Hrvatske komore zdravstvenih radnika 2019. godine pala je za 14,53 % u odnosu na prethodnu godinu, a 2020. godine za 22,75 % u odnosu na 2019. godinu, tj. za 33,97 % u usporedbi s 2018. godinom. Razlog pada nefinancijske imovine te strukovne komore jest pad proizvedene dugotrajne imovine koja isključivo čini njezinu nefinancijsku imovinu. Financijska imovina Hrvatske komore zdravstvenih radnika porasla je za 22,88 % u 2019. godini, a u 2020. godini za 90,73 % u odnosu na 2019. godinu, tj. 134,36 % u usporedbi s 2018. godinom. Razlog tome jest porast novca u banci i blagajni za 25,17 % 2019. godine te za 92,23 % 2020. godine.

Obveze Hrvatske komore zdravstvenih radnika 2019. godine su porasle za 34,39 %, a u 2020. godini su pale za 26,81 % u odnosu na prethodnu godinu. Razlog je porast, odnosno pad obveza za rashode jer isključivo te obveze čine obveze Hrvatske komore zdravstvenih radnika. Vlastiti izvori te strukovne komore su u promatranom razdoblju rasli. Tako su 2019. godine porasli za 11,79 % u usporedbi s prethodnom godinom, a 2020. godine za 102,96 % u odnosu na 2019. godinu, tj. za 126,90 % u odnosu na 2018. godinu.

U tablici 12. prikazana je horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020. godine.

Tablica 12: Horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
1. PRIHODI	4.040.598	3.970.040	4.494.721	454.123	11,24	524.681	13,22	-70.558	-1,75
a) Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	336.123	125.533	174.461	-161.662	-48,10	48.928	38,98	-210.590	-62,65
b) Prihodi od članarina i članskih doprinosa	3.701.558	3.843.492	4.320.248	618.690	16,71	476.756	12,40	141.934	3,83
c) Prihodi od imovine	44	7	11	-33	-75,00	4	57,14	-37	-84,09
d) Prihodi od donacija	0	1.000	0	-	-	-1.000	-100	1.000	-
e) Ostali prihodi	2.873	8	1	-2.872	-99,97	-7	-87,5	-2.865	-99,72

2. RASHODI	3.767.733	3.850.426	3.327.258	-440.475	-11,69	-523.168	-13,59	82.693	2,19
a) Rashodi za radnike	982.267	1.088.492	1.088.474	106.207	10,81	-18	-0,00165	106.225	10,81
b) Materijalni rashodi	2.627.800	2.609.956	2.124.660	-503.140	-19,15	-485.296	-18,59	-17.844	-0,68
c) Rashodi amortizacije	61.289	95.433	78.505	17.216	28,09	-16.928	-17,74	31.144	50,81
d) Financijski rashodi	52.962	52.686	35.619	-17.343	-32,75	-17.067	-32,39	-276	-0,52
e) Donacije	0	2.140	0	-	-	-2.140	-100,00	2.140	-
f) Ostali rashodi	43.415	1.719	0	-43.415	-100,00	-100,00	-100,00	-41.696	-96,04
Višak prihoda	272.865	119.614	1.167.463	894.598	327,85	1.047.849	876,03	-153.251	-56,16
Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju	1.014.260	1.133.874	2.301.337	1.287.117	126,90	1.167.463	102,96	119.614	11,79

Izvor: izrada autorice prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska komora zdravstvenih radnika, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/moprt/Details?handler=Details&id=36657> (pristupljeno 03. kolovoza 2021.)

Prihodi Hrvatske komore zdravstvenih radnika su u promatranom razdoblju varirali. Tako su 2019. godine pali za 1,75 %, a 2020. godine su porasli za 13,22 % u odnosu na 2019. Razlog tome jest pad prihoda od prodaje roba i usluga u 2019. godini, i to za 62,65 % te rast tih prihoda u 2020. godini za 38,98 %. Prihodi od članarina i članskih doprinosa su 2019. godine porasli za 3,83 %, a 2020. godine za 12,48 %. Prihodi od imovine su 2019. godine pali za 84,09 % u odnosu na 2018. godinu, a 2020. godine za 57,14 %, dok su prihodi od donacija u 2020. godini pali za 100 % u odnosu na prethodnu godinu. Ostali su prihodi, pak, 2019. godine pali za 99,72%, a 2020. godine su pali za još 87,5 %.

Rashodi Hrvatske komore zdravstvenih radnika su u promatranom razdoblju varirali. Tako su 2019. godine porasli za 2,19 %, ali su 2020. godine pali za 13,59 % u odnosu na prethodnu godinu. Razlog porasta rashoda 2019. godine jest porast rashoda za radnike u 2019. godini za 10,81 % te rashoda amortizacije za 50,81 %, dok je razlog pada rashoda 2020. godine pad materijalnih rashoda za 18,59% u toj godini, pad rashoda amortizacije za 17,74 %, pad financijskih rashoda za 32,39 % te pad donacija i ostalih rashoda za 100 %. U promatranom razdoblju javlja se višak prihoda. Tako je 2019. godine višak prihoda pao za 56,16 % u usporedbi s 2018. godinom, a 2020. godine

porastao za 876,03 % u usporedbi s 2019. godinom. Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju porastao je 2019. godine za 11,79 %, a 2020. godine za 102,96% u usporedbi s prethodnom godinom.

4.3. Hrvatska komora medicinskih sestara

Hrvatska komora medicinskih sestara jest strukovna komora osnovana 2003. godine s ciljem predstavljanja medicinskih sestara u Republici Hrvatskoj i zastupanja njihova interesa. Javne ovlasti Hrvatske komore medicinskih sestara odnose se na vođenje registra medicinskih sestara, davanje, obnavljanje i oduzimanje odobrenja za samostalni rad te provođenje stručnog nadzora nad radom medicinskih sestara. Druge aktivnosti kojima se Hrvatska komora medicinskih sestara bavi obuhvaćaju utvrđivanje standarda, sadržaja, rokova i postupka trajnog stručnog usavršavanja te kompetencija medicinskih sestara, osiguravanje poštivanja Etičkog kodeksa, određivanje profesionalnih standarda te priznavanje profesionalnih kvalifikacija.⁴⁹

4.3.1. Vertikalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske komore medicinskih sestara

U tablici 13. prikazana je vertikalna analiza bilance Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020. godine.

⁴⁹ Hrvatska komora medicinskih sestara, O nama (internet), raspoloživo na: <https://www.hkms.hr/hrvatska-komora-medicinskih-sestara> (pristupljeno 03. kolovoza 2021.)

Tablica 13: Vertikalna analiza bilance Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	Udio 2018. (%)	2019. (kn)	Udio 2019. (%)	2020. (kn)	Udio 2020. (%)
1. Nefinancijska imovina	13.591.597	59,63	13.510.125	61,40	13.275.902	48,16
a) Proizvedena dugotrajna imovina	13.591.597	59,63	13.510.125	61,40	13.275.902	48,16
2. Financijska imovina	9.202.333	40,37	8.495.198	38,61	14.292.543	51,84
a) Novac u banci i blagajni	9.118.679	40,01	8.438.833	38,35	14.236.082	51,64
b) Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	60.000	0,26	0	0,00	54.712	0,19
c) Potraživanja za prihode	23.654	0,10	56.365	0,26	1.749	0,01
AKTIVA	22.793.930	100,00	22.005.323	100,00	27.568.445	100,00
1. Obveze	2.489.643	10,92	419.806	1,91	475.906	1,73
a) Obveze za rashode	409.365	1,80	419.806	1,91	475.906	1,73
b) Obveze za kredite i zajmove	2.080.278	9,13	0	0,00	0	0,00
2. Vlastiti izvori	20.304.287	89,08	21.585.517	98,09	27.092.539	98,27
PASIVA	22.793.930	100,00	22.005.323	100,00	27.568.445	100,00

Izvor: izrada autorice prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska komora medicinskih sestara, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/mopr/Details?handler=Details&id=1474> (pristupljeno 12. srpnja 2021.)

Vidljivo je da se aktiva Hrvatske komore medicinskih sestara sastoji od nefinancijske i financijske imovine. Pritom se nefinancijska imovina sastoji isključivo od proizvedene dugotrajne imovine, dok se financijska imovina sastoji od novca u banci i blagajni te depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo, kao i od potraživanja za prihode. Osim toga, vidljivo je da je u aktivi te strukovne komore veći udio nefinancijske imovine. Tako je udio nefinancijske imovine 2018. godine iznosio 59,63 % aktive te strukovne komore, 2019. godine 61,40 %, a 2020. 48,16 %. Financijska imovina je, pak, u aktivi Hrvatske komore medicinskih sestara 2018. godine bila zastupljena s 40,37 %, 2019. godine s 38,61 %, a 2020. godine s 51,84 %.

U pasivi Hrvatske komore medicinskih sestara, koja se sastoji od obveza i vlastitih izvora, veći udio čine vlastiti izvori. Točnije, njihov udio je iznosio 89,08 % 2018. godine, 98,09 % 2019. godine i 98,27 % 2020. godine. S druge strane, obveze (koje se sastoje od obveza za rashode te obveza za kredite i zajmove) su u pasivi Hrvatske komore medicinskih sestara bile zastupljene sa 10,92 % 2018. godine, 1,91 % 2019. godine i 1,73 % 2020. godine.

U tablici 14. prikazana je vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020. godine.

Tablica 14: Vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	Udio 2018. (%)	2019. (kn)	Udio 2019. (%)	2020. (kn)	Udio 2020. (%)
1. PRIHODI	13.648.141	100,00	13.921.256	100,00	14.743.542	100,00
a) Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	0	0,00	77.129	0,55	98.300	0,67
b) Prihodi od članarina i članskih doprinosa	12.707.154	93,11	13.513.791	97,07	14.472.090	98,16
c) Prihodi po posebnim propisima	310.432	2,28	231.363	1,66	150.762	1,02
d) Prihodi od imovine	49.398	0,36	98.973	0,71	22.390	0,15
e) Ostali prihodi	581.157	4,26	0	0,00	0	0,00
2. RASHODI	9.851.436	100,00	12.607.374	100,00	9.203.869	100,00
a) Rashodi za radnike	2.727.898	27,69	3.642.839	28,90	2.931.062	31,85
b) Materijalni rashodi	5.291.469	53,71	5.670.095	44,97	5.004.614	54,38
c) Rashodi amortizacije	236.985	2,41	217.230	1,72	231.870	2,52
d) Financijski rashodi	146.084	1,48	41.210	0,33	43.823	0,48
e) Donacije	1.449.000	14,71	3.036.000	24,08	992.500	10,78

Izvor: izrada autorice prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska komora medicinskih sestara, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/rnopr/Details?handler=Details&id=1474> (pristupljeno 04. kolovoza 2021.)

Prema vertikalnoj analizi izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara vidljivo je da su kod te strukovne komore najznačajniji prihodi od članarina i članskih doprinosa. Točnije, ti su prihodi 2018. godine činili udio od 93,11 % u ukupnim prihodima, 2019. godine udio od 97,07 %, a 2020. godine udio od 98,16 %. Ostali su prihodi neznatni, posebno prihodi od prodaje roba i pružanja usluga te prihodi od imovine.

U rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara najznačajniji su materijalni rashodi. Ti su rashodi 2018. godine činili udio od 53,71 % u ukupnim rashodima te strukovne komore, 2019. godine udio od 44,97 %, a 2020. godine udio od 54,38 %. Slijede rashodi za radnike, koji su 2018. godine činili udio od 27,69 % u ukupnim rashodima, 2019. godine udio od 28,90 %, a 2020. godine 31,85 %. Veći udio čine i donacije, koje su 2018. godine imale udio od 14,71 %, 2019. godine udio od 24,08 %, a 2020. godine udio od 10,78 %. Ostali rashodi, točnije rashodi amortizacije i

financijski rashodi imaju značajno manje udjele u ukupnim rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara.

4.3.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja Hrvatske komore medicinskih sestara

U tablici 15. prikazana je horizontalna analiza bilance Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020. godine.

Tablic 15: Horizontalna analiza bilance Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
1. Nefinancijska imovina	13.591.597	13.510.125	13.275.902	-315.695	-2,32	-234.223	-1,73	-81.472	-0,60
a) Proizvedena dugotrajna imovina	13.591.597	13.510.125	13.275.902	-315.695	-2,32	-234.223	-1,73	-81.472	-0,60
2. Financijska imovina	9.202.333	8.495.198	14.292.543	5.090.210	55,31	5.797.345	68,24	-707.135	-7,68
a) Novac u banci i blagajni	9.118.679	8.438.833	14.236.082	5.117.403	56,12	5.797.249	68,70	-679.846	-7,46
b) Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	60.000	0	54.712	-5.288	-8,81	54.712	-	-60.000	-100,00
c) Potraživanja za prihode	23.654	56.365	1.749	-21.905	-92,61	-54.616	-96,90	32.711	138,29
AKTIVA	22.793.930	22.005.323	27.568.445	4.774.515	20,95	5.563.122	25,28	-788.607	-3,50
1. Obveze	2.489.643	419.806	475.906	-2.013.737	-80,88	56.100	13,36	-2.069.837	-83,14
a) Obveze za rashode	409.365	419.806	475.906	66.541	16,25	56.100	13,36	10.441	2,55
b) Obveze za kredite i zajmove	2.080.278	0	0	-2.080.278	-100,00	-	-	-2.080.278	-100,00
2. Vlastiti izvori	20.304.287	21.585.517	27.092.539	6.788.252	33,43	5.507.022	25,51	1.281.230	6,31
PASIVA	22.793.930	22.005.323	27.568.445	4.774.515	20,95	5.563.122	25,28	-788.607	-3,45

Izvor: izrada autorice prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska komora medicinskih sestara, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/moprt/Details?handler=Details&id=1474> (pristupljeno 04.kolovoza 2021.)

Nefinancijska imovina Hrvatske komore medicinskih sestara 2019. godine je pala za 0,60 % u odnosu na prethodnu godinu, a u 2020. godini za 1,73 % u usporedbi s 2019. godinom. Razlog pada nefinancijske imovine od 2018. do 2020. godine jest pad proizvedene dugotrajne imovine jer isključivo ta imovina čini nefinancijsku imovinu. Financijska imovina te strukovne komore prvo je pala 2019., i to za 7,68 %, a 2020. je porasla za 68,24 % u usporedbi s prethodnom godinom. Razlog pada, pa rasta te imovine jest pad novca u banci i blagajni za 7,46 % u 2019. godini i rast od 68,70 % u 2020. godini, kao i pad depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od radnika te za više poreze i ostalo za 100 % u 2019. godini.

Obveze Hrvatske komore medicinskih sestara su u promatranom razdoblju varirale. Tako su 2019. godine pale za 83,14 % u odnosu na 2018. godinu, a 2020. godine su porasle za 13,36 % u usporedbi s 2019. godinom. Razlog tome je pad obveza za kredite i zajmove 2019. godine za 100 % te porast obveza za rashode 2020. godine za 13,36 %. Vlastiti izvori Hrvatske komore medicinskih sestara su od 2018. do 2020. godine rasli. Tako su 2019. godine porasli za 6,31 % u odnosu na 2018. godinu, a 2020. godine za 25,51 % u odnosu na 2019. godinu, tj. za 33,43 % u usporedbi s 2018. godinom.

U tablici 16. prikazana je horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Tablica 16: Horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020.

Stavke	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
1. PRIHODI	13.648.141	13.921.256	14.743.542	1.095.401	8,26	822.286	5,90	272.115	1,99
a) Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	0	77.129	98.300	98.300	-	21.171	27,45	77.129	0
b) Prihodi od članarina i članskih doprinosa	12.707.154	13.513.791	14.472.090	1.764.936	13,89	958.299	7,09	806.637	6,35
c) Prihodi po posebnim propisima	310.432	231.363	150.762	-159.670	-51,43	-80.601	-34,84	-79.069	-25,47
d) Prihodi od imovine	49.398	98.973	22.390	-27.008	-54,67	-76.583	-77,38	49.575	100,36
e) Ostali prihodi	581.157	0	0	-581.157	-100,00	-	-	-581.157	-100,00
2. RASHODI	9.851.436	12.607.374	9.203.869	-647.567	-6,57	-3.403.505	-27,00	2.755.938	27,97
a) Rashodi za radnike	2.727.898	3.642.839	2.931.062	203.164	7,45	-711.777	-19,54	914.941	33,54
b) Materijalni rashodi	5.291.469	5.670.095	5.004.614	-286.855	-5,42	-665.481	-11,74	378.626	7,16
c) Rashodi amortizacije	236.985	217.230	231.870	-5.115	-2,16	14.640	6,74	-19.755	-8,34
d) Financijski rashodi	146.084	41.210	43.823	-102.261	-70,00	2.613	6,34	-104.874	-71,79
e) Donacije	1.449.000	3.036.000	992.500	-456.500	-31,50	-2.043.500	-67,31	1.587.000	109,52
Višak prihoda	3.796.705	1.313.882	5.539.673	1.742.968	45,91	4.225.791	321,63	-2.482.823	-65,39
Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju	3.796.705	1.313.882	5.539.673	1.742.968	45,91	4.225.791	321,63	-2.482.823	-65,39

Izvor: izrada autorice prema Registru neprofitnih organizacija Ministarstva financija RH, Hrvatska komora medicinskih sestara, Financijski izvještaji za 2018., 2019. i 2020. godinu (internet), raspoloživo na: <https://banovac.mfin.hr/mopr/Details?handler=Details&id=1474> (pristupljeno 05. kolovoza 2021.)

Prihodi Hrvatske komore medicinskih sestara su od 2018. do 2020. godine rasli. U 2019. godini su porasli za 1,99 %, a u 2020. godini za 5,90 % u odnosu na prethodnu godinu. Razlog tome je

porast prihoda od prodaje roba i pružanja usluga za 27,45 % 2020. godine u odnosu na prethodnu godinu te porast prihoda od članarina i članskih doprinosa za 6,35 % 2019. i za 7,09 % 2020. godine, kao i porast prihoda od imovine za 100,36 % 2019. godine.

Rashodi Hrvatske komore medicinskih sestara su od 2018. do 2020. godine varirali. Prvo su 2019. godine porasli za 27,97 %, a 2020. godini su pali za 27,00 % u usporedbi s prethodnom godinom. Razlog je rast rashoda za radnike za 33,54 % 2019. godine i pad tih rashoda za 19,54 % 2020. godine, kao i rast materijalnih rashoda 2019. godine za 7,16 % te pad tih rashoda za 11,74 % 2020. godine u odnosu na prethodnu godinu, kao i rast donacija za 109,52 % 2019. godine i pad tih rashoda za 67,31 % 2020. godine. Višak prihoda zabilježen je u sve tri promatrane godine. Pritom je višak prihoda varirao. U 2019. godini je pao za 65,39 % u usporedbi s 2018. godinom, a u 2020. godini je porastao za 321,63 % u usporedbi s 2019. godinom, odnosno za 45,91 % u usporedbi s 2018. godinom. Vrijednosti viška prihoda raspoloživog u sljedećem razdoblju su jednake.

4.4. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za odabrane strukovne komore

Rekapitulacija analize poslovanja omogućuje da se analiziraju financijski izvještaji strukovnih komora i da se dobiju informacije o njihovom poslovanju. Informacije dobivene analizom pokazatelja i rekapitulacijom analize poslovanja koristit će upravljanju tim komorama i u poslovnom odlučivanju. U tablici 17. prikazana je analiza pokazatelja na temelju financijskih izvještaja odabranih strukovnih komora.

Tablica 17: Analiza pokazatelja na temelju financijskih izvještaja odabranih strukovnih komora

Pokazatelji	HLK 2018.	HLK 2019.	HKL 2020.	HKZR 2018.	HKZR 2019.	HKZR 2020.	HKMS 2018.	HKMS 2019.	HKMS 2020.
Koeficijent zaduženosti	0,25	0,25	0,24	0,18	0,21	0,09	0,11	0,02	0,02
Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda	0,91	0,92	0,95	0,92	0,97	0,96	0,93	0,97	0,98
Koeficijent pouzdanosti sredstava dobivenih iz državnog proračuna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pokazatelj zarađenih prihoda	0,98	0,95	0,97	1	1	1	1	1	1
Koeficijent prihoda od donacija	0,02	0,05	0,03	0	0	0	0	0	0
Koeficijent samodostatnosti	1,06	0,95	1,13	1,07	1,03	1,35	1,39	1,10	1,60
Odnos prihoda od prodaje robe i pružanja usluga te ukupnih prihoda	0,06	0,03	0,02	0,08	0,03	0,04	0	0	0,01
Odnos prihoda od članarina i članskih doprinosa te ukupnih prihoda	0,91	0,92	0,95	0,92	0,97	0,96	0,93	0,97	0,98
Odnos prihoda od imovine te ukupnih prihoda	0	0	0	0	0	0	0	0,01	0
Pokazatelj uštede	0,06	-0,05	0,13	0,07	0,03	0,35	0,38	0,10	0,60
Pokazatelj troškova osoblja	0,25	0,25	0,31	0,26	0,28	0,33	0,28	0,29	0,32

Izvor: izradila autorica prema financijskim izvještajima odabranih strukovnih komora

Koeficijent zaduženosti jedini je pokazatelj koji se računao na temelju podataka iz bilance. Taj bi koeficijent trebao biti manji od 1, što upućuje na to da strukovne komore nemaju problema s likvidnošću, a to je slučaj sa svima trima odabranim strukovnim komora u promatranom razdoblju.

Koeficijent pouzdanosti izvora prihoda kod sve tri promatrane udruge jednak je koeficijentu prihoda od članarina i članskih doprinosa jer su strukovnim komorama najveći izvor prihoda članarina i članski doprinosi. Koeficijent pouzdanosti sredstava iz državnog proračuna pokazuje da nijedna strukovna komora ne prima donacije iz državnog proračuna, što znači da su samostalne.

Pokazatelj zarađenih prihoda iznosi približno 1 ili je jednak 1 kod sve tri odabrane strukovne komore u promatranom razdoblju, što također pokazuje da su strukovne komore neovisne o državnom proračunu i donacijama. Koeficijent prihoda od donacija također ukazuje na to. Koeficijent samodostatnosti iznosi više od 1 ili gotovo 1, što znači da odabrane strukovne komore ne ovise o prihodima od donacija i drugim potporama. Odnos prihoda od prodaje robe i pružanja usluga te ukupnih prihoda pokazuje da su te vrijednosti jako niske ili jednake nuli, baš kao i u slučaju odnosa prihoda od imovine te ukupnih prihoda. Pokazatelj uštede trebao bi biti veći od 1, što znači da strukovne komore povećavaju svoje izvore, ali to nije slučaj kod odabranih strukovnih komora u promatranom razdoblju. Pokazatelj troškova osoblja kod odabranih strukovnih komora pokazuje da udio rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima tih strukovnih komora nije velik.

4.5. Rekapitulacija analize poslovanja strukovnih komora

U tablici 18. prikazana je usporedba ukupne imovine odabranih strukovnih komora za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Tablica 18: Usporedba ukupne imovine odabranih strukovnih komora za razdoblje od 2018. do 2020.

Strukovne komore	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
Hrvatska liječnička komora	49.040.182	46.496.731	50.238.670	1.198.488	2,44	3.741.939	8,05	-2.543.451	-5,19
Hrvatska komora zdravstvenih radnika	1.243.421	1.441.839	2.526.751	1.283.330	103,21	1.084.912	75,25	2.685.260	215,96
Hrvatska komora medicinskih sestara	22.793.930	22.005.323	27.568.445	4.774.515	20,95	5.563.122	25,28	-788.607	-3,50

Izvor: izradila autorica prema financijskim izvještajima odabranih strukovnih komora

Vidljivo je da u razdoblju od 2018. do 2020. godine Hrvatska liječnika komora ima najveću imovinu od tri odabrane strukovne komore. Pritom imovina te strukovne komore u promatranom razdoblju varira, točnije 2019. godine pada za 5,19 % u odnosu na 2018. godinu, a 2020. godine

raste za 8,05 % u usporedbi s 2019. godinom. Hrvatska komora zdravstvenih radnika ima najmanju imovinu, ali imovina te strukovne komore od 2018. do 2020. godine raste. U 2019. godini porasla je za 215,96 %, a u 2020. godine za 75,25 %. Imovina Hrvatske komore medicinskih sestara varira, baš kao i imovina Hrvatske liječničke komore, pa 2019. godine pada za 3,50 %, a 2020. godini raste za 25,28 %.

U tablici 19. prikazana je usporedba obveza odabranih strukovnih komora za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Tablica 19: Usporedba obveza odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.

Strukovne komore	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
Hrvatska liječnička komora	12.467.102	11.643.799	12.094.148	-372.954	-2,99	450.349	3,87	-823.303	-6,60
Hrvatska komora zdravstvenih radnika	229.161	307.965	225.413	-3.748	-1,64	-82.552	-26,81	78.804	34,39
Hrvatska komora medicinskih sestara	2.489.643	419.806	475.906	-2.013.737	-80,88	56.100	13,36	-2.069.837	-83,14

Izvor: izradila autorica prema financijskim izvještajima odabranih strukovnih komora

Vidljivo je da Hrvatska liječnička komora osim najveće imovine ima i najveće obveze. Pritom su i obveze te strukovne komore u promatranom razdoblju varirale. Godine 2019. su pale za 6,60 %, a 2020. su porasle za 3,87 % u usporedbi s prethodnom godinom. Hrvatska komora zdravstvenih radnika osim najmanje imovine ima najmanje obveze. Obveze te strukovne komore su u promatranom razdoblju također varirale, ali su u usporedbi s obvezama Hrvatske liječničke komore obveze Hrvatske komore zdravstvenih radnika u 2019. godini porasle (i to za 34,39 %), a sljedeće su godine pale (za 26,81 %). Obveze Hrvatske komore medicinskih sestara varirale su jednako kao i obveze Hrvatske liječničke komore, što znači da su 2019. godine pale (i to za 83,14 %), a da su 2020. porasle (i to za 13,36 %) u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici 20. prikazana je usporedba vlastitih izvora odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020. godine.

Tablica 20: Usporedba vlastitih izvora odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.

Strukovne komore	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
Hrvatska liječnička komora	36.573.080	34.852.932	38.144.522	1.571.442	4,29	3.291.590	9,44	-1.720.148	-4,70
Hrvatska komora zdravstvenih radnika	1.014.260	1.133.874	2.301.338	1.287.078	226,90	1.167.464	102,96	119.614	11,79
Hrvatska komora medicinskih sestara	20.304.287	21.585.517	27.092.539	6.788.252	33,43	5.507.022	25,51	1.281.230	6,31

Izvor: izradila autorica prema financijskim izvještajima odabranih strukovnih komora

Prema podacima iz prethodne tablice vidljivo je da su vlastiti izvori također najveći kod Hrvatske liječničke komore. Vlastiti izvori su u promatranom razdoblju varirali, i to tako što su 2019. godine pali za 4,70 %, a 2020. godine porasli za 9,44 % u odnosu na prethodnu godinu. Vlastiti izvori Hrvatske komore zdravstvenih radnika i Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020. godine su rasli. Tako su vlastiti izvori Hrvatske komore zdravstvenih radnika (čiji su vlastiti izvori najmanji od tri promatrane strukovne komore) 2019. godine porasli za 11,79 %, a 2020. godine za 102,96 %, dok su vlastiti izvori Hrvatske komore medicinskih sestara 2019. godine porasli za 6,31 %, a 2020. godine za 25,51 % u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici 21. prikazana je usporedba ukupnih prihoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020. godine.

Tablica 21: Usporedba ukupnih prihoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.

Strukovne komore	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
Hrvatska liječnička komora	29.664.000	27.990.271	28.702.526	-961.474	-3,24	712.255	2,55	-1.673.729	-5,64
Hrvatska komora zdravstvenih radnika	4.040.598	3.970.040	4.494.721	454.123	11,24	524.681	13,22	-70.558	-1,75
Hrvatska komora medicinskih sestara	13.648.141	13.921.256	14.743.542	1.095.401	8,03	822.286	5,91	272.115	1,99

Izvor: izradila autorica prema financijskim izvještajima odabranih strukovnih komora

Između tri promatrane strukovne komore najveće prihode imala je Hrvatska liječnička komora, a najmanje Hrvatska komora zdravstvenih radnika. Pritom su prihodi tih komora od 2018. do 2020. godine varirali, i to tako da su 2019. godine pali, a 2020. godine porasli u odnosu na prethodnu godinu. Točnije, prihodi Hrvatske liječničke komore su 2019. pali za 5,64 %, a 2020. godini porasli za 2,55 %, a prihodi Hrvatske komore zdravstvenih radnika su pali za 1,75 % u 2019., a u 2020. godine su porasli za 13,22 %. Prihodi Hrvatske komore medicinskih sestara su u promatranom razdoblju rasli, i to za 1,99 % 2019. godine i za 5,91 % 2020. godine u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici 22. prikazana je usporedba ukupnih rashoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020. godine.

Tablica 22: Usporedba ukupnih rashoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.

Strukovne komore	2018. (kn)	2019. (kn)	2020. (kn)	2020. – 2018. (kn)	2020. – 2018. (%)	2020. – 2019. (kn)	2020. – 2019. (%)	2019. – 2018. (kn)	2019. – 2018. (%)
Hrvatska liječnička komora	27.942.207	29.416.621	25.311.287	-2.630.920	-9,42	-4.105.334	-16,93	1.474.414	5,28
Hrvatska komora zdravstvenih radnika	3.767.733	3.850.426	3.327.258	-440.475	-11,69	-523.168	-15,59	82.693	2,19
Hrvatska komora medicinskih sestara	9.851.436	12.607.374	9.203.869	-647.567	-6,57	-3.403.505	-27,00	2.755.938	28,00

Izvor: izradila autorica prema financijskim izvještajima odabranih strukovnih komora

Vidljivo je da su i rashodi najveći kod Hrvatske liječničke komore, a najmanji kod Hrvatske komore zdravstvenih radnika. Osim toga, vidljivo je da su rashodi te dvije strukovne komore varirali jednako kao i njihovi prihodi, pa su 2019. godine porasli, a 2020. godine pali u usporedbi

s prethodnom godinom. Rashodi Hrvatske liječničke komore porasli su za 5,28 % 2019. godine i pali za 16,93 % 2020. godine, a rashodi Hrvatske komore zdravstvenih radnika su 2019. godine porasli za 2,19 %, da bi 2020. godine pali za 15,59 %. Rashodi Hrvatske komore medicinskih sestara također su varirali, ali su oni prvo rasli, pa padali. Tako su 2019. godine porasli za 28,00 % u odnosu na 2018. godinu, a 2020. godine su pali za 37,00 % u usporedbi s 2019. godinom.

U tablici 23. prikazana je usporedba ukupnih prihoda i rashoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020. godine.

Tablica 23: Usporedba ukupnih prihoda i rashoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.

Stavke	Hrvatska liječnička komora			Hrvatska komora zdravstvenih radnika			Hrvatska komora medicinskih sestara		
	2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.
Prihodi	29.664.000	27.990.271	28.702.526	4.040.598	3.970.040	4.494.721	13.648.141	13.921.256	14.743.542
Rashodi	27.942.207	29.416.621	25.311.287	3.767.733	3.850.426	3.327.258	9.851.436	12.607.374	9.203.869
Razlika	1.721.793	-1.426.350	3.391.239	272.865	119.614	1.167.463	3.796.705	1.313.882	5.539.673

Izvor: izradila autorica prema financijskim izvještajima odabranih strukovnih komora

Usporedba ukupnih prihoda i rashoda odabranih strukovnih komora pokazala je da su Hrvatska komora zdravstvenih radnika i Hrvatska komora medicinskih sestara u promatranom razdoblju poslovale s viškom prihoda, a da je Hrvatska liječnička komora poslovala s viškom prihoda 2018. i 2020. godine, dok je 2019. godine zabilježila manjak prihoda. Pritom je u 2018. godini najveći višak prihoda imala Hrvatska komora medicinskih sestara, a najmanji višak prihoda Hrvatska komora zdravstvenih radnika, a u 2019. godini je veći višak prihoda imala također Hrvatska komora medicinskih sestara. Godine 2020. ponovno je Hrvatska komora medicinskih sestara imala najveći višak prihoda, dok je najmanji višak prihoda Hrvatske komore zdravstvenih radnika.

5. ZAKLJUČAK

Neprofitne organizacije jesu one organizacije koje nisu primarno osnovane s ciljem ostvarivanja profita, već za opći boljitak zajednice ili pomoć određenim članovima društva. Te su organizacije baš kao i profitne dužne sastavljati financijske izvještaje. Međutim, ti se izvještaji razlikuju u odnosu na profitne organizacije. Neprofitne organizacije obvezne su sastavljati bilancu, izvještaj o prihodima i rashodima te bilješke uz financijske izvještaje. U analizi financijskih izvještaja koriste se postupci koji su prilagođeni neprofitnim organizacijama, a to su vertikalna i horizontalna analiza te analiza pomoću financijskih pokazatelja. Pritom je u zakonu propisano kako bilanca te izvještaj o prihodima i rashodima trebaju izgledati, odnosno koje stavke trebaju sadržavati.

U završnom radu provedena je analiza financijskih izvještaja tri odabrane strukovne komore. Riječ je o strukovnim udruženjima koja su nastala kako bi zastupala određene skupine stručnjaka ili radnika i njihove interese. U radu se analiziraju financijski izvještaji Hrvatske liječničke komore, Hrvatske komore zdravstvenih radnika i Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020. godine i to korištenjem posebnih postupaka (vertikalne i horizontalne analize te analize pomoću financijskih pokazatelja).

Vertikalna analiza bilanci strukovnih komora pokazalo je da je u aktivi Hrvatske liječničke komore te Hrvatske komore zdravstvenih radnika financijska imovina veća od nefinancijske imovine. To upućuje na to da te strukovne komore mogu podmiriti svoje tekuće obveze. U aktivi Hrvatske komore medicinskih sestara 2018. i 2019. godine je nefinancijska imovina veća od financijske, dok je obrnuti slučaj samo 2020. godine. U pasivi odabranih strukovnih komora značajno veći udio čine vlastiti izvori u odnosu na obveze. Vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima pokazala je da u prihodima sve tri odabrane strukovne komore prevladavaju prihodi od članarina i članskih doprinosa, što je očekivano s obzirom na to da je riječ o strukovnim komorama čiji članovi plaćaju članarinu i doprinose, a u koje su se zdravstveni djelatnici koji svoj posao obavljaju u Republici Hrvatskoj obvezni učlaniti. Kada je riječ o rashodima, u sve tri odabrane strukovne komore najveći udio čine materijalni rashodi.

Horizontalna analiza bilanci odabranih strukovnih komora pokazala je da u nefinancijskoj imovini kod sve tri strukovne komore došlo do pada u promatranom razdoblju, a da financijska imovina raste samo kod Hrvatske komore zdravstvenih djelatnika, dok kod preostale dvije strukovne komore varira. Kada su u pitanju obveze, one variraju kod sve tri odabrane strukovne komore, dok izvori variraju kod Hrvatske liječničke komore, a kod preostale dvije strukovne komore rastu od 2018. do 2020. godine. Horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima pokazala je da prihodi Hrvatske liječničke komore i Hrvatske komore zdravstvenih djelatnika u promatranom razdoblju variraju, dok prihodi Hrvatske komore medicinskih sestara rastu. Što se tiče rashoda, rashodi variraju kod sve tri odabrane strukovne komore.

Analiza pomoću financijskih pokazatelja pokazala je da se odabrane strukovne komore prvenstveno oslanjaju na prihode od članarina i članskih doprinosa, dok su drugi prihodi značajno niži te da su vrijednosti financijskih pokazatelja pretežno dobre. Pokazalo se da strukovne komore nemaju problema s likvidnošću, da ne ovise o donacijama, prihodima iz državnog proračuna i drugim potporama te da su samostalne (neovisne).

Sveukupno gledajući, odabrane strukovne komore čiji su financijski izvještaji analizirani poslovale su pozitivno u razdoblju od 2018. do 2020. godine. Dosadašnje poslovne odluke pokazale su se uspješnima kada je u pitanju poslovanje tih strukovnih komora.

LITERATURA

Knjige:

1. Alfirević, N., Pavičić, J., Najev Čačija, Lj., Mihanović, Z. i Matković, J. (2013): *Osnove marketinga i menadžmenta neprofitnih organizacija*, Školska knjiga, Zagreb.
2. Bakran D. i sur. (2016): *Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija*, Riznica, Zagreb.
3. Barberić, H. i Brkanić V. (2011): *Računovodstvo neprofitnih organizacija*, RRiF, Zagreb.
4. Bešvir, B. (2008): *Kako čitati i analizirati financijske izvještaje*, RRiF-plus, Zagreb.
5. Habek, M. i sur. (2004): *Temelji računovodstva i analitika knjigovodstva*, RRiF-Plus, Zagreb.
6. Spremić, I. i sur. (2003): *Računovodstvo*, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb.
7. Vujević I. (2008): *Osnove poslovne analize*, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split
8. Zelenika, R. (2000): *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka.
9. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S. i Žager, L. (2008): *Analiza financijskih izvještaja*, Zagreb: Masmedia.

Članci:

1. Bolfek, B., Stanić, M. i Knežević, S. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, *Ekonomski vjesnik*, 25, 1, str. 144-166.
2. Bolfek, B., Stanić, M. i Tokić, M. (2011): Struktura bilance kao pokazatelj lošeg poslovanja. *Oeconomica Jadertina*, 1, 1, str. 76-87.
3. Hladika, M. i Žigman, A. (2012): Financijski pokazatelji za ocjenu poslovanja neprofitnih organizacija, *Riznica: časopis za računovodstvo, reviziju, financije i pravo u sustavu proračuna i neprofitnom sektoru*, 7, 10, str. 25-29.
4. Rogošić, A. i Perica, I. (2016): Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija. U: Aljinović Barać, Ž. (ur.), *52. jesensko savjetovanje: Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Udruga računovođa i financijskih djelatnika, Split, str. 123-136.

Internetski izvori:

1. Hrvatska komora medicinskih sestara, O nama (internet), raspoloživo na: <https://www.hkms.hr/hrvatska-komora-medicinskih-sestara> (pristupljeno 03. kolovoza 2021.)
2. Hrvatska komora zdravstvenih radnika, O nama (internet), raspoloživo na: <http://hkzr.hr/hr/o-nama/> (pristupljeno 24. srpnja 2021.)
3. Hrvatska liječnička komora, Povijest HKL-a, (internet), raspoloživo na: <https://www.hlk.hr/povijest-hlk-a.aspx> (pristupljeno 20. srpnja 2021.)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, NN 31/2015, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_31_626.html (pristupljeno 12. srpnja 2021.)
5. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, <https://www.zakon.hr/z/746/Zakon-o-financijskom-poslovanju-i-ra%C4%8Dunovodstvu-neprofitnih-organizacija> (pristupljeno 12. srpnja 2021.)

POPIS TABLICA

Tablica 1: Financijski pokazatelji u neprofitnom sektoru koji se računaju na temelju podataka iz bilance te izvještaja o prihodima i rashodima.....	10
Tablica 2: Računanje financijskih pokazatelja koji se računaju na temelju podataka izraženih u bilanci.....	11
Tablica 3: Računanje financijskih pokazatelja koji se računaju na temelju podataka izraženih u izvještaju o prihodima i rashodima.....	12
Tablica 4: Računanje financijskih pokazatelja na temelju podataka iz bilance te iz izvještaja o prihodima i rashodima	14
Tablica 5: Vertikalna analiza bilance Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020.	17
Tablica 6: Vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020.....	19
Tablica 7: Horizontalna analiza bilance Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020.	20
Tablica 8: Horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske liječničke komore od 2018. do 2020.....	22
Tablica 9: Vertikalna analiza bilance Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020.	24
Tablica 10: Vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020.....	25
Tablica 11: Horizontalna analiza bilance Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020.	26
Tablica 12: Horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore zdravstvenih radnika od 2018. do 2020.....	27
Tablica 13: Vertikalna analiza bilance Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020.	30
Tablica 14: Vertikalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020.....	31
Tablica 15: Horizontalna analiza bilance Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020.	32
Tablica 16: Horizontalna analiza izvještaja o prihodima i rashodima Hrvatske komore medicinskih sestara od 2018. do 2020.....	34

Tablica 17: Analiza pokazatelja na temelju financijskih izvještaja odabranih strukovnih komora	36
Tablica 18: Usporedba ukupne imovine odabranih strukovnih komora za razdoblje od 2018. do 2020.....	37
Tablica 19: Usporedba obveza odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.	38
Tablica 20: Usporedba vlastitih izvora odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.	39
Tablica 21: Usporedba ukupnih prihoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.	40
Tablica 22: Usporedba ukupnih rashoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.	40
Tablica 23: Usporedba ukupnih prihoda i rashoda odabranih strukovnih komora od 2018. do 2020.	41

SAŽETAK

Predmet su rada specifičnosti analize financijskih izvještaja strukovnih komora. Cilj rada jest prikazati specifičnosti financijskog izvještavanja strukovnih komora te objasniti instrumente koji se koriste za analizu financijskih izvještaja prilagođene neprofitnom sektoru na primjeru strukovnih komora vezanih za zdravstveni sektor. Komore su neprofitne organizacije, odnosno udruženja pretežito strukovnog obilježja i osnovana s ciljem predstavljanja određenih stručnjaka ili skupina radnika određenog zanimanja i njihovih interesa. Neprofitne organizacije obvezne su sastavljati financijske izvještaje (bilancu, izvještaj o prihodima i rashodima te bilješke uz financijske izvještaje), ali su ti izvještaji prilagođeni neprofitnom sektoru. Prilagođeni su i postupci financijske analize, odnosno vertikalna i horizontalna analiza te analiza pomoću financijskih pokazatelja.

U radu su analizirani bilanca i izvještaj o prihodima i rashodima kao temeljni financijski izvještaji odabranih strukovnih komora (Hrvatske liječničke komore, Hrvatske komore zdravstvenih radnika te Hrvatske komore medicinskih sestara) za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Pokazalo se da odabrane strukovne komore uspješno posluju, da nisu likvidne, da su samostalne te da ne ovise o donacijama iz državnog proračuna i drugim potporama.

Ključne riječi: financijska analiza, financijski izvještaji, neprofitne organizacije, strukovne komore

SUMMARY

The subject of the paper are the specifics of the analysis of the financial statements of professional chambers. The aim of this paper is to present the specifics of financial reporting of professional chambers and to explain the instruments used for the analysis of financial statements adapted to the non-profit sector on the example of professional chambers related to the health sector. Chambers are non-profit organizations, that is associations of predominantly professional character and were established with the aim of representing certain experts or groups of workers of a certain profession and their interests. Non-profit organizations are required to prepare financial statements (balance sheet, income statement and notes to the financial statements), but these statements are tailored to the non-profit sector. The procedures of financial analysis have been adjusted, ie vertical and horizontal analysis and analysis using financial indicators.

The paper analyzes the balance sheet and income statement as basic financial statements of selected professional chambers (Croatian Medical Chambers, Croatian Chamber of Healthcare Professionals and Croatian Chamber of Nurses) for the period from 2018 to 2020. It turned out that the selected professional chambers operate successfully, that they are not liquid, that they are independent and that they do not depend on donations from the state budget and other grants.

Keywords: financial analysis, financial statements, non-profit organizations, professional chambers